

площі під ці культури займають близько 50% усіх посівних площ в Україні, бо ці культури займають пріоритетне значення в забезпеченні продовольчої безпеки країни, складають основу сировинної бази переробних підприємств, є основним джерелом створення кормових ресурсів у тваринництві, відіграють визначальну роль в експорті держави.

ДЕФІНІЦІЯ ПОНЯТЬ «ПЛАНУВАННЯ» ТА «ПРОГНОЗУВАННЯ»

***Дудник О.В., ст. викладач, Коробка О., студентка,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка***

Будь-яке підприємство зацікавлене в тому, щоб реально уявляти своє фінансове становище та місце в економічному світі не тільки сьогодні, а й в стратегічній перспективі. Це необхідно для того, щоб ефективно розвивати власну господарську діяльність і своєчасно виконувати свої зобов'язання перед державою, партнерами по бізнесу та іншими господарюючими суб'єктами.

Для досягнення даної мети необхідно здійснювати планування та прогнозування напрямків діяльності. Чітке розуміння завдань і цілей, поставлених перед організацією в цілому і перед конкретним співробітником зокрема, дозволить зміцнити становище господарюючого суб'єкта і досягти високих показників діяльності. Однак для більшості підприємств, планування та прогнозування діяльності, на даний час, не стало обов'язковою складовою управління господарською діяльністю. Хоча рентабельна діяльність підприємств в умовах ринкової економіки значною мірою залежить саме від того, наскільки вірогідно їх менеджери передбачають далекую й близьку перспективу розвитку, тобто від прогнозування та планування.

В економічній літературі поняття „план” і „прогноз”, а відповідно „планування” та „прогнозування”, не рідко вживаються в одному контексті. Автори даного підходу не вбачають між ними суттєвої різниці й використовують їх як синоніми. Проте, на нашу думку, зазначені категорії мають велику кількість відмінностей, важливих для розуміння.

План — це завдання, поставлене перед організацією та її співробітниками. Так має бути, і виконавцям потрібно насамперед

думати про те, як домогтися реалізації поставлених завдань. Прогноз — це те, що може вийти, погляд у майбутнє виділення усіх складових для його досягнення. Він ніколи не буває точним на 100%, так як впливати на обставини вкрай важко.

Найбільш суттєва відмінність між прогнозом та планом полягає в їх об'єктах. Перший розглядає стан та ймовірні тенденції розвитку подій, предметів, явищ, процесів, на які суб'єкт прогнозування не може вплинути, а може лише свідомо їх враховувати та використовувати. Ця відмінність визначає всі інші якісні характеристики, притаманні прогнозу.

Об'єктами ж плану є усвідомлені конкретні дії та заходи, поява і необхідність яких зумовлена прагненням суб'єкта планування досягти певних цілей чи бажаного стану і які враховують результати прогнозу.

Крім того, довгострокові розрахунки відносять до прогнозних, а середньо- та короткострокові — до планових.

Ще однією особливістю при їх виокремленні називають ступінь деталізації фінансових показників: для прогнозування використовується менший рівень деталізації, а в плануванні він значно вищий.

План служить своєрідним орієнтиром, відступ від положень якого неприпустимо. І якщо перевиконання показників можливе, то недовиконання завжди карається. Прогноз — це всього лише можливе майбутнє, і якщо воно не наступить, ніхто не понесе за це відповідальності. Це і виділяє ще одну особливість управління даними процесами: на виконання плану можна вплинути, як безпосередньо, так і опосередковано, а прогноз завжди залежить від великої кількості змінних, впливати на які або важко, або неможливо.

Суттєва різниця між планом і прогнозом полягає в тому, що в плані відображається та втілюється уже прийняте господарське рішення, а прогноз характеризує перспективні його контури.

Отже, прогнозування і планування — різні, але взаємопов'язані етапи єдиного процесу вироблення управлінського рішення. Планування це цілеспрямована діяльність організації, пов'язана з постановкою цілей на певну часову перспективу для оптимального розподілу ресурсів і досягнення місії компанії. Плануванню властиві чітко позначені інтервали (квартал, рік, п'ятирічка і т.д.), а по кожному напрямку діяльності призначається відповідальний виконавець.

Прогнозування — це невід'ємна складова частина процесу планування, що виступає як інструмент варіантної оцінки ймовірного розвитку суттєвих чинників зовнішнього та внутрішнього впливу на

фінансову діяльність підприємства, на основі наявних даних про кількісні та якісні характеристики досліджуваного об'єкту які враховуються в процесі розробки плану.

Прогнозування широко застосовується на попередніх стадіях розробки планів і програм як інструмент наукового передбачення, варіантного аналізу, отримання додаткової інформації щодо вироблення рішень.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РАЙОНУВАННЯ

Захарченко О.В., к.е.н., доцент,

Одеська державна академія будівництва та архітектури

Важливою основою державного управління є науково обґрунтований територіальний устрій країни. Усі країни світу характеризуються суттєвими територіальними відмінностями, зокрема, великою своєрідністю спеціалізації та структури виробництва, які обумовлені природними, економічними, соціальними, історичними умовами. Сучасні держави – великі чи маленькі, повинні мати науково обґрунтовану систему соціально-територіального устрою. Основою такої системи є районування – один з найважливіших наукових методів виявлення в державі територіальних відмін і територіальної спільності і суспільних об'єктів.

В науці відомий цілий ряд видів районування. Як науковий метод воно використовується в двох напрямках:

1. в пізнавальних цілях;
2. для управління суспільними процесами.

Для пізнання економічних процесів і управління економікою виділяються економічні райони.

Зміцнення, розбудова незалежної Української держави потребує раціонального поєднання загальнодержавних і регіональних інтересів, всебічного використання ресурсів регіонів, комплексного економічного і соціального розвитку їх території, формування раціональної територіальної організації України як суспільно-територіального комплексу. Для вирішення цих проблем необхідне соціально-економічне районування.

Районування є засобом відображення територіальної диференціації природних і соціально-економічних умов та процесів країни. Воно необхідне для вдосконалення державного управління